

Ph.D. Dissertation

Education and Ethnic Minorities in Denmark

by

Björg Colding

Aalborg University
AMID, Academy for Migration Studies in Denmark
AKF, Institute of Local Government Studies – Denmark

Chapter 5

Sammenfatning af hovedresultater

BJØRG COLDING

5.1. Formål

Formålet med denne afhandling er at belyse etniske minoriteters uddannelsesvalg i Danmark. Analyserne, der indgår i afhandlingens tre papirer, fokuserer på, i hvor høj grad forskelle i uddannelsesvalg, og dermed i den samlede fuldførte uddannelse, mellem etniske minoriteter og danskere, kan tilskrives forskelle i egenskaber ved den enkeltes forældre, familiestruktur, boligområde samt egenskaber ved den enkelte selv. Desuden fokuseres der på, hvordan uddannelsesressourcer fordeles mellem søskende i etniske minoritetsfamilier og eventuelle forskelle i forældrenes præferencer.

5.2. Sammenfatning af hovedresultater

I det følgende præsenteres formålet, den anvendte økonometriske model samt hovedresultaterne af hvert af afhandlingens tre papirer.

5.2.1 Dynamics of Educational Progression: Comparing native Danes and Children of Immigrants af Bjørn Colding

Formålet med det første papir er at undersøge årsagerne til de observerede forskelle i uddannelsesniveau blandt efterkommere og danskere. De fleste tidligere uddannelsesanalyser analyserer effekterne af forældre- og andre baggrundskarakteristika på enten den højeste fuldførte uddannelse eller på udvalgte uddannelsesvalg som for eksempel frafald fra gymnasiet eller påbegyndelse af universitetet. I dette papir analyseres unges uddannelsesvalg år for år fra de er 15 til 20 år gamle ved hjælp af en dynamisk diskret økonometrisk model først formuleret af Cameron og Heckman (2001). Modellen beskriver således alle mulige uddannelsesforløb og kontrollerer for dynamisk selektionsbias og uobserverbar heterogenitet. Analyserne gennemføres separat for kvinder og mænd fra de to største etniske minoritetsgrupper i Danmark, tyrkerne og pakistanerne, samt for danske kvinder og mænd. Cameron-Heckman-modellen er ikke tilgængelig i standard statistikprogrammer. Et vigtigt bidrag i dette papir er derfor, at modellen er blevet programmeret i GAUSS og anvendt på forskellige etniske grupper i Danmark.

Det danske uddannelsessystem er meget komplekst, og de estimerede modeller beskriver derfor mange mulige veje gennem systemet, hvor en del vælges af ganske få individer, til dels fordi antallet af efterkommere i Danmark fortsat er forholdsvis lille. Et af hovedre-

sultaterne af analyserne er, at det anvendte datamateriale ikke indeholder tilstrækkelig information, især for de etniske minoriteter, til at identificere parametrene i de meget omfattende modeller empirisk, som det fremgår af det meget lave antal signifikante parametre og store standardafvigelser på konstantleddet og støttepunktet i et antal estimerede overgange.

En måde at begrænse modellen på er at teste restriktioner på de estimerede parametre og indarbejde dem i modellen, hvis restriktionerne ikke forkastes. Derfor er der gennemført likelihood ratio test for at undersøge, om de forklarende variabler påvirker uddannelsesvalg ens i to på hinanden følgende aldersgrupper. Restriktionerne bliver forkastet for alle etniske grupper, undtagen for pakistanske kvinder. Uddannelsesvalg afhænger således af den unges alder. Dette er et interessant resultat, fordi det støtter et tilsvarende resultat i Cameron og Heckman (2001) og fordi meget få tidligere analyser kontrollerer for den unges alder.

Simulationer af den samlede kvantitative betydning af familiebaggrundskarakteristika og af individuelle forklarende variabler er blevet gennemført for fem udvalgte uddannelsesvalg. Resultaterne viser, at forskelle i adfærd (som udtrykt i de estimerede parametre) og ikke kun i baggrundskarakteristika (som udtrykt i værdierne af de forklarende variabler) forklarer de observerede forskelle i uddannelsesniveau mellem etniske minoriteter og danskere. Samlet set støtter resultaterne ikke Cameron og Heckmans (ibid.) resultat om, at etniske minoriteter er mere tilbøjelige til at få en uddannelse end majoritetspopulationen. Analysen af at ændre individuelle forklarende variabler viser, at faderens uddannelse, moderens erhvervs erfaring og antallet af søskende har de største effekter på de forudsagte forskelle i uddannelsesvalg mellem etniske minoriteter og danskere, og at størrelsen af effekterne varierer mellem de forskellige uddannelsesvalg. Endelig viser analyserne, at jo længere tid den unge opholder sig uden for Danmark i alderen 0-15 år, desto større er sandsynligheden for, at den unge forlader grundskolen et år senere end normen.

5.2.2 A dynamic analysis of the effect of family background and neighborhood characteristics on educational careers of children of immigrants and native Danes af Bjørg Colding

Det andet papir har tre formål. Det første er at beskrive efterkommeres og danskeres vej gennem uddannelsessystemet efter grundskolen med henblik på at identificere, hvor efterkommere og danskeres uddannelsesvalg afviger fra hinanden, og dermed hvor barriererne for efterkommeres fuldførelse af en erhvervskompetencegivende uddannelse ligger. Det andet er at undersøge, hvordan den unges familiebaggrund og boligområde samt egenskaber ved den unge selv påvirker uddannelsesvalgene i løbet af den unges uddannelsesforløb. Endelig undersøges det, om forskelle i de nævnte baggrundskarakteristika kan forklare de observerede forskelle i uddannelsesvalg og uddannelsesniveau. En simplere version af Cameron-Heckman-modellen anvendes i dette papir. Ligesom i Breen og Jonsson (2000)

modelleres uddannelsesvalgene fra uddannelsestrin til uddannelsestrin. Analyserne gennemføres for efterkommere under et, for efterkommere fra Pakistan og Tyrkiet hver for sig, samt for danskere.

Den unges uddannelsesvalg modelleres fra hun forlader grundskolen til hun fuldfører en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse eller påbegynder en erhvervskompetencegivende uddannelse efter fuldført gymnasial ungdomsuddannelse. Analyserne viser, at frafald, især fra de erhvervsfaglige uddannelser, er en væsentlig forklaring på de observerede forskelle i uddannelsesniveau mellem etniske minoriteter og danskere. Hele 60 procent af etniske minoritetsunge, der påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse, falder fra sammenlignet med omkring 32 procent af danskerne. Tyrkerne afviger fra de øvrige grupper, idet langt færre påbegynder en ungdomsuddannelse, og blandt de, der påbegynder, vælger en større andel en erhvervsfaglig uddannelse.

Den statistiske analyse viser, at de fleste af de forklarende variabler har den forventede effekt på de unges uddannelsesvalg, men størrelsen af effekterne og deres signifikansniveau varierer for forskellige uddannelsesvalg og mellem de etniske grupper. Aggregerede marginaleffekter viser, at den samlede effekt af familiebaggrund og boligområde på valget mellem en gymnasial og en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse og på frafald fra de gymnasiale ungdomsuddannelser er signifikant for danskere, efterkommere samlet og for pakistanere. For tyrkerne påvirker den samlede effekt af familiebaggrund og boligområde kun beslutningen om at påbegynde en ungdomsuddannelse og valget af en gymnasial uddannelse. For alle etniske grupper er den samlede marginaleffekt størst for valget af ungdomsuddannelse. Den intergenerationelle transmission er således størst tidligt i den unges uddannelsesforløb. Det er interessant at bemærke, at effekten er større for danskere end for etniske minoriteter, hvilket i modsætning til tidligere danske studier tyder på, at mobiliteten er større blandt etniske minoriteter. Effekten af familiebaggrund og boligområde på frafald fra de erhvervsfaglige uddannelser er kun signifikant for danskere, og effekten er langt mindre end effekten på frafald fra de gymnasiale uddannelser.

Endelig viser simulationer, at forskellen mellem danskere og etniske minoriteters uddannelsesniveau ikke kun skyldes forskelle i baggrundskarakteristika. Selv med deres egne baggrundskarakteristika starter en større andel efterkommere og pakistanere end danskere på en gymnasial uddannelse. Tildeles disse to etniske minoritetsgrupper baggrundskarakteristika svarende til en gennemsnitsdanskers, øges denne forskel. For andre uddannelsesvalg formindskes forskellen til danskerne. Resultaterne viser således, at der er forskel på gruppernes uddannelsesadfærd. Andre faktorer, såsom dansk kundskaber og skolefærdigheder, som det ikke har været muligt at kontrollere for i analyserne, betyder sandsynligvis også noget for uddannelsesvalgene på ungdoms- og de erhvervskompetencegivende uddannelser. Forskellen mellem tyrkernes og danskernes uddannelsesvalg mindskes, når tyrkerne tildeles baggrundskarakteristika svarende til en gennemsnitsdanskers. Der er dog fortsat ganske store forskelle i frafald fra de erhvervsfaglige uddannelser. Svag fami-

liebaggrund synes således at være en væsentlig årsag til tyrkernes særligt lave uddannelsesniveau.

5.2.3 Effects of the sex composition of older siblings and parental bargaining power on the decision to start an upper secondary education among ethnic minorities in Denmark af Bjørg Colding

Formålet med det tredje papir er at undersøge, om den unges køn og fødselsrang samt kønssammensætningen af den unges søskendeflok påvirker sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse samt valget mellem en gymnasial- og en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse blandt etniske minoriteter fra mindre udviklede lande. Desuden testes, om mødre og fædres præferencer er ens med hensyn til fordelingen af uddannelsesressourcer mellem pige- og drengebørn. Eftersom det kun er det første uddannelsesvalg, den unge foretager efter grundskolen, der modelleres, anvendes simple binære og multinomiale økonometriske modeller i analyserne. Analyserne gennemføres for børn fra de to største etniske minoritetsgrupper, tyrkerne og sydasiaterne, samt for efterkommere samlet og for indvandrere, der er immigreret til Danmark i førskolealderen 0-5 år.

Forskellige mål anvendt i litteraturen for kønssammensætningen af søskendeflokken er blevet afprøvet. I de endelige modeller opdeles kønssammensætningen af ældre søskende i seks kategorier: ingen ældre søskende, en ældre brøder og ingen søstre, en ældre søster og ingen brødre, to eller flere ældre søstre og ingen brødre, to eller flere ældre brødre og ingen søstre, og en kategori for både ældre søstre og brødre.

Resultaterne viser, at antallet af søskende og kønssammensætningen af ældre søskende (givet antallet af søskende) påvirker sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse, men noget overraskende er effekten ikke signifikant forskellig for drenge og piger. Søskendeeffekterne er især store på valget mellem en gymnasial- og en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse, om end fortegnet og størrelsen af effekterne varierer meget mellem de etniske grupper. Generelt synes ældre brødre at påvirke deres yngre søskende mest og i negativ retning. Sandsynligheden for at påbegynde en ungdomsuddannelse er henholdsvis 40 og 15 procent mindre for efterkommere samlet og børn fra Tyrkiet, der har to eller flere ældre brødre (og ingen søstre) sammenlignet med børn, der ingen ældre søskende har. Unge med to eller flere ældre brødre (og ingen søstre) er også mindre tilbøjelige til at vælge en gymnasial ungdomsuddannelse, undtagen blandt pakistanerne, hvor sandsynligheden vokser med 14 procent. Analyserne finder ingen effekt af fødselsrang. Dette resultat kan dog skyldes, at variablerne for kønssammensætningen til dels også kontrollerer for den unges fødselsrang.

Endelig viser testene af den såkaldte "unitary-model", der antager, at mødre og fædres præferencer er ens, at denne model ikke er en god beskrivelse af etniske minoriteter i Danmark. Denne konklusion er klarest for efterkommere samlet og for sydasiatiske børn. Det er interessant, at mødre og fædres præferencer med hensyn til fordelingen af

uddannelsesressourcer til døtre og til døtre i forhold til sønner er signifikant forskellige, mens, med en enkelt undtagelse, præferencerne er ens med hensyn til sønner. Der anvendes to mål for bargaining power i dette papir: forældrenes uddannelse samt såkaldt "unearned income", som omfatter anden indkomst end lønindkomst og udbytte af egen virksomhed.

Referencer

- Breen, R., and J. O. Jonsson. 2000. Analyzing educational careers: A multinomial transition model. *American Sociological Review* 65: 754-72.
- Cameron, S. V., and J. J. Heckman. 2001. The dynamics of educational attainment for Black, Hispanic, and White males. *Journal of Political Economy* 109, no. 3: 455-99.